

STANJE SVIJESTI (NI)JE BITNO

U povodu članka Snježane Pavičić: Post festum

DUBRAVKA OSREČKI JAKELIĆ □ Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb

U časopisu *Informatica Museologica*, u broju 33 (3-4) 2002. objavljen je članak mr. Snježane Pavičić pod naslovom *Post festum: Reagiranje na radni seminar Primjena pravilnika o muzejskoj dokumentaciji* - 18. veljače 2003., Muzej Mimara, organizator MDC. U članku autorica iznosi niz netočnosti o donošenju pravilnika i provedbi seminara, stoga molim da se u cilju točnog informiranja javnosti, a prvenstveno kolega muzealaca, objavi odgovor na navedeni članak.

Znani su mi visoki dosezi stručnog rada kolegice Pavičić u zajedničkoj nam profesiji. Izrazito cijenim i njenu interdisciplinarnu orientaciju, te sposobnost meritornog ulaženja u teme čiji se ikonografski raspon kreće od srpa i čekića do kazule i relikvijara. U naše vrijeme, transferiraranje je poželjni oblik življjenja, rada..., jasno uz nužan oprez. Ili kako narod kaže: *Prvo skoči, a onda reci hop*. Ponekad se i znaci zanesu, poput kolegice Pavičić, koja u članku *Post festum*, neumorno ponavlja hop, hop, hop, ali nikako da doskoči.

Tako, u 7. od 8 bilježaka navedenih uz *dramaturški* strukturiran tekst navodi: *I sama ponešto znam o radu u takvim povjerenstvima gdje je vrlo teško usuglasiti stavove teoretskog i pragmatičnog, realnog i utopijskog, konkretnog i globalnog*.

Neka mi bude dopušteno da podsjetim na stvarno.

Zakon o muzejima donio je Zastupnički dom Hrvatskog državnog sabora u jesen 1998., a na temelju *Prijedloga zakona o muzejima* izrađenog od strane Stručnog povjerenstva koje je bilo sastavljeno od uglednih muzealaca.

Ako se ne varam, i kolegica Pavičić bila je članica Povjerenstva za izradu Prijedloga zakona o muzejima.

Hrvatsko mujejsko vijeće, na temelju članka 50. *Zakona o muzejima* na sjednici 1. lipnja 1999. donosi Zaključak o osnivanju Stručnog povjerenstva za izradu prijedloga dvaju pravilnika: *Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja muzejske dokumentacije o mujejskoj građi* i *Pravilnika o uvjetima i načinu ostvarivanja uvida u mujejsku građu i dokumentaciju*.

U Stručno povjerenstvo imenovani su za članove: Ljiljana Čerina, viša kustosica, Fundacija Ivana Meštrovića; Vesna Dakić, viša kustosica, Tehnički muzej; Vladimira Pavić, mujejska savjetnica, Mujejski dokumentacijski centar; dr. Žarka Vujić, znastvena asistentica, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu; Dora Bošković, viša kustosica, Hrvatski povjesni muzej, te za predsjednicu Stručnog povjerenstva Dubravka Osrečki Jakelić, viša kustosica, Muzej za umjetnost i obrt.

Stručno povjerenstvo izradilo je prijedloge navedenih pravilnika i dostavilo ih na razmatranje Hrvatskome mujejskom vijeću. Prijedlozi pravilnika uvršteni su na 6. sjednicu Hrvatskoga mujejskog vijeća, koja je održana 15. prosinca 1999. Nakon više rasprava o prijedlozima pravilnika, te usvojenih izmjena i dopuna od strane članova vijeća i pravne službe Ministarstva kulture, Hrvatsko mujejsko vijeće usvojilo je konačan tekst pravilnika. Pravilnici su objavljeni u *Narodnim novinama* broj 115. od 21. prosinca 2001. te u broju 108. od 16. rujna 2002.

MDC ponukan mnogobrojnim upitima kolega muzealaca o primjeni novih pravilnika, te u skladu s učestalom procedurom kod stupanja na snagu normativnih akata, organizirao je u razdoblju od 5. veljače do 29. svibnja 2003. seriju od 9 seminara. Za predavače na seminarima MDC je angažirao članice Povjerenstva. Seminaru održanom 18. veljače 2003. u Muzeju Mimara, nazočila je i Snježana Pavičić, pa se vratimo njezinom članku.

Tekst započinje autoričinom sumnjom u točnost navoda iznijetih u uvodnom izlaganju seminara o broju inventiranih i neinventiranih predmeta u hrvatskim muzejima. Argument za svoju sumnju autorica pronalazi u pet godina starom izvještaju Ministarstva kulture Republike Hrvatske. No, i s podacima u navedenom izvještaju nije zadovoljna.

Doživljava ih alarmantnima. Kreće kritika, koga ili čega - nije razvidno. Pita, odgovara i zaključuje: *Sigurno nam za to nije kriv ni bivši sistem, ni domovinski rat. A velik odaziv kolega muzealaca seminaru pojašnjava ovako: U ovom slučaju čak i nije bitno jesu li došli prisilno ili dobrovoljno, jer stanje svijesti je ovdje sekundaran problem* (4. bilješka).

No, generalna primjedba Snježane Pavičić ne odnosi se na "radni seminar" o *Pravilniku dokumentacije*, ni na njegov sadržaj, već na *proceduralanost* donošenja tog važnog normativnog akta. Poznati su joj svi podzakonski akti, koje *Zakon o muzejima* propisuje, ali ih u bilješci neuspješno pobrojava. A seminar o primjeni donesenog akta tumači post festum raspravom o *nečemu već zapakiranom* (što) više nije rasprava nego konstatiranje stanja.

No, kako reče Snježana Pavičić, da bi sve bilo puno jednostavnije, nazovimo stvari pravim imenom.

Naziv seminara održanog u Zagrebu 18. veljače 2003. glasio je *Primjena pravilnika o mujejskoj dokumentaciji*.

Tema predavanja bila je: *Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja mujejske dokumentacije o mujejskoj građi* i *Pravilnik o uvjetima i načinu ostvarivanja uvida u mujejsku građu i dokumentaciju*.

Procedura donošenja normativnih akata propisana je zakonom. Povjerenstva zadužena za izradu prijedloga teksta ne provode javnu raspravu.

Prema Zakonu o muzejima: Sadržaj i način vođenja muzejske dokumentacije o mujejskoj građi pravilnikom propisuje ministar kulture na prijedlog Hrvatskog mujejskog vijeća.

Ministar kulture na prijedlog Hrvatskog mujejskog vijeća donosi pravilnik kojim se utvrđuju uvjeti i način ostvarivanja uvida u mujejsku građu i mujejsku dokumentaciju.

Hrvatsko muzejsko vijeće, osnovano pri Ministarstvu kulture, savjetodavno je tijelo za obavljanje stručnih i drugih poslova mujejske djelatnosti određenih ovim Zakonom. Predsjednika i članove Hrvatskoga mujejskog vijeća imenuje ministar kulture iz redova istaknutih mujejskih stručnjaka, od kojih tri člana predlaže Hrvatsko mujejsko društvo. Seminari o provođenju odredaba normativnih akata organiziraju se poslije njihova donošenja. Dakle, *post factum* a ne *post festum*.

Tako se stvari zovu. Da je to kolegica Pavičić znala ranije, možda bismo bili i uskraćeni za njen literarni doživljaj seminara. Manjim vrsnog dramaturga, u završnom dijelu teksta, naglasila je odmah atmosferu strasti i tenzija, podijelila uloge - jedni su bili optuženici a drugi pučki tribuni. Optužene članice Povjerenstva, koje su branile svoje stavove rotirajućim formulacijama te su se u pomanjkanju suviših argumenata pozivale na jedinu čvrstu točku, a to je da su izabrane od strane Ministarstva kulture u okviru kojeg je *Pravilnik* donijelo Hrvatsko muzejsko vijeće, te da nije na njima baviti se primjenom *Pravilnika*. No, autorica pokušava i obraniti optuženice: Mogu pretpostaviti sve tjeskobne osjećaje i profesionalne dileme kroz koje su prošle. Ipak zaključuje: *to ne umanjuje, ne toliko njihovu odgovornost*. U epilogu priče završna dilema Snježane Pavičić glasi: zašto me je atmosfera disonantnog strujnog kruga tog prijepodneva, u "Mimir", 18. veljače, više poticala na razmišljanje o referendumu mogućeg rata u Iraku, nego na sadržajne aspekte ponuđenog *Pravilnika*?

Možda bi kolegici u razrješenju dileme pomogli stihovi Cesarićeva *Slapa*. A možda se dilema ne bi ni javila da je kolegica prije odlaska u "Mimaru" 18. veljače 2003. ili makar tijekom iznjedrivanja *reakcije na radni seminar o primjeni pravilnika o dokumentaciji* pročitala poziv i sadržaj seminara. Možda bi tada kolegica saznaла da nije riječ o *Primjeni Pravilnika o dokumentaciji*, već o *Primjeni pravilnika o dokumentaciji*, a iz priloženog mogla bi saznati i točne nazine pravilnika čija primjena je bila tema seminara. Izlaganja članica Povjerenstva o provedbi razrađena kroz teme: *Principi izgradnje Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja muzejske dokumentacije o muzejskoj građi i Pravilnika o uvjetima i načinu ostvarivanja uvida u muzejsku građu i dokumentaciju*, *Međunarodni standardi muzej-ske dokumentacije, Inventariziranje i katalogiziranje muzejske građe, Ostali dokumentacijski fondovi muzejske dokumentacije te Pravilnik o uvjetima i načinu ostvarivanja uvida u muzejsku građu i muzejsku dokumentaciju*, za kolegicu Pavićić nisu bile dovoljno stabilne točke.

Stoga je jezikom struke prokomentirala izlaganja predavačica: *Pa nije valja Pravilnik mjesto larpurlartističkih ili postmodernističkih traganja*. Nakon ovoga čvrstog argumenta svaka daljnja polemika je suvišna.

Primljenog: 17. studenoga 2003.